

Smartphones

in de ban of handig op school?

Gedoe in klassenapps, kinderen mediawijs maken en praten over wat er online gebeurt. Onderwijsadviseur Wendy Braat-Goderie en docent Eline Verbeek gaan in op de vraag of dat zaken zijn voor de ouders of de school.

Telefoons horen niet thuis in de klas

Eline: 'Sinds twee jaar heeft onze school een telefoonverbod. Voor schooltijd stoppen leerlingen hun telefoon in hun kluisje, waar ze 'm na de laatste bel pas weer uithalen. Voordat dit verbod inging, merkten we dat leerlingen het lastig vonden om hun impulsen te bedwingen als ze een melding ontvingen. We hebben een keer geturfd hoeveel meldingen een klas in één lesuur ontvangt. Dat getal kwam boven de vijfhonderd uit. Als je weet dat elke melding je een paar minuten uit je concentratie haalt, kun je bedenken hoeveel lestijd er verloren gaat.'

Wendy: 'Ik denk dat het gebruik van smartphones juist een waardevolle toevoeging kan zijn in het onderwijs. Ik kan me voorstellen dat leerkrachten geen bliepjes in de klas willen, maar je kunt ze wel inzetten om samen te onderzoeken welk twitteraccount van de echte Ronaldo is. Zeker in groep 7 en 8 is het belangrijk om samen te groeien in de online wereld.'

Mediawijsheid heeft geen prioriteit op scholen

Eline: 'Op onze school ligt de prioriteit inderdaad eerder op vaardigheden die direct betrekking hebben op school, zoals leren plannen.'

Wendy: 'Als er aandacht is voor mediawijsheid, komt dat vaak doordat er een incident is geweest – een vervelend voorval in een Whatsapp-groep bijvoorbeeld – of het gaat om een eenmalige themaweek. Weinig scholen hebben mediawijsheid verankerd in hun lesprogramma. Dat is een probleem, want als we kinderen willen voorbereiden op de digitale maatschappij, zijn daar naast rekenen en taal ook andere vaardigheden voor nodig zoals mediawijsheid.'

Leerlingen zijn vaak veel mediawijzer dan leraren, het onderwijs kan ze op dit gebied weinig bijbrengen

Wendy: 'Ik denk dat het een samenspel is, waarin

leraren en leerlingen van elkaar kunnen leren. Technisch gezien zijn leerlingen vaardig, ze weten alles te vinden op YouTube. Een leerkracht kan ze de context helpen begrijpen.'

Eline: 'Ik ben het eens dat deze generatie heel goed is in het gebruik van de technologie zelf, daarin zijn leerlingen zeker handiger dan docenten, maar ze zijn zich vaak niet bewust van de sporen die ze online achterlaten. Ik heb leerlingen tijdens een les eens hun naam laten googelen. Veel van hen schrokken van de hoeveelheid foto's die er van ze te vinden was. Er valt zeker nog een slag te slaan om ze op dat soort gebieden te onderwijzen.'

Wat er gebeurt in een klassenapp valt onder de verantwoordelijkheid van de school

Wendy: 'Een belangrijk onderdeel van het onderwijs draait om de vraag: hoe willen we met elkaar omgaan? Dat geldt zowel voor online als offline. Als er om acht uur iets gebeurt – of dat nou ruzie op het schoolplein is of ruzie op de klassenapp – dan kun je niet om half negen met je les beginnen. Ik denk dat het belangrijk is om hierin een driehoek te vormen met ouders, door ze erbij te betrekken. Zij kunnen

hun kinderen begeleiden door mee te kijken en ze te laten nadenken over hoe de berichten overkomen op anderen.'

Eline: 'Als er een voorval is waar een leerling mee naar school komt, dan zal dat zeker opgepakt worden, maar het valt of staat wel met of de leerling dat meldt. Voordat we het telefoonverbod invoerden, werden klassenapps door de mentor beheerd. Sinds er een leeftijdsgrens van zestien jaar op Whatsapp zit, zijn we daarmee gestopt. Wat er nu in groepsapps gebeurt, mogen wij wegens de privacywet niet controleren en valt dan ook onder de verantwoordelijkheid van thuis.'

Wie heeft welke taak?

Mediawijsheid en mediaopvoeding zijn gezamenlijke taken van ouders én school vindt Justine Pardoën, mediaspecialist van Bureau Jeugd en Media: 'Ik vergelijk het graag met voorbereidende geletterdheid bij jonge kinderen. Ouders leren kinderen voor ze naar school gaan hoe je een boekje leest en benoemen letters, zodat de overstap naar school en leren lezen en schrijven gemakkelijker wordt. Ouders en school weten wie welke taak heeft en ondersteunen elkaar. Bij mediawijsheid zou dat ook zo moeten gaan. Als digitale geletterdheid straks in het curriculum zit, formuleren scholen meetbare doelen die omschrijven wat ze leerlingen willen bijbrengen over mediawijsheid. Tot die tijd vind ik dat scholen zelf moeten bedenken hoe mediawijs een kind moet zijn als het de school verlaat. Denk na vanuit de leerlingen en reken terug in welke fase ze wat moeten kunnen. Benoem daarbij wat de taken van school zijn en welke bij de ouders liggen.'

Wie is wie?

Wendy Braat-Goderie is onderwijsadviseur bij Edux Onderwijspartners. Ze geeft advies en trainingen over het integreren van digitale vaardigheden in het curriculum.

Eline Verbeek is docent Engels en docenten-coach op vmbo-scholengemeenschap De Joost in Leerdam.